

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

7 mars 2012

PROJET DE LOI

**modifiant la loi
du 15 décembre 1980
sur l'accès au territoire, le séjour,
l'établissement et l'éloignement des étrangers
et modifiant la loi du 12 janvier 2007
sur l'accueil des demandeurs d'asile
et de certaines autres catégories
d'étrangers**

AMENDEMENTSN° 1 DE MM. **FRANCKEN ET VAN ESBROECK****Art. 2**

Dans l'article 54, § 1er, alinéa 4, proposé, supprimer les mots "ainsi que l'accès à un programme de retour volontaire".

JUSTIFICATION

Afin de mieux organiser le retour volontaire des demandeurs d'asile déboutés, l'Office des étrangers a la possibilité de désigner un centre de retour ouvert à cet étranger.

Document précédent:

Doc 53 **1904/ (2011/2012)**:
001: Projet de loi.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

7 maart 2012

WETSONTWERP

**tot wijziging van de wet
van 15 december 1980 betreffende de toegang
tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging
en de verwijdering van vreemdelingen
en tot wijziging van de wet van 12 januari
2007 betreffende opvang van asielzoekers
en van bepaalde andere categorieën
van vreemdelingen**

AMENDEMENTENNr. 1 VAN DE HEREN **FRANCKEN EN VAN ESBROECK****Art. 2**

In het voorgestelde artikel 54, § 1, vierde lid, de woorden "en toegang tot een programma voor vrijwillige terugkeer" **doen vervallen**.

VERANTWOORDING

Om de vrijwillige terugkeer van afgewezen asielzoekers beter te organiseren, krijgt de DVZ de mogelijkheid om deze vreemdeling toe te wijzen aan een open terugkeercentrum.

Voorgaand document:

Doc 53 **1904/ (2011/2012)**:
001: Wetsontwerp.

Le projet de loi à l'examen soulève toutefois un certain nombre de questions et doit en tout cas être amendé de manière à toujours permettre un éloignement forcé. Les points suivants sont plus particulièrement importants:

— le projet de loi prévoit que l'étranger peut, durant son séjour dans un centre de retour ouvert, recevoir une aide matérielle, médicale et psychosociale ainsi qu'une aide juridique de première et de deuxième ligne. Il peut en outre opter pour un programme de retour volontaire. Ce dernier point ne va pas assez loin. Le projet de loi à l'examen ne fait en effet pas de la souscription effective à un trajet de retour volontaire une condition expresse au séjour dans un centre de retour, ni à l'obtention d'une aide matérielle et juridique dans ce centre;

— l'intention du gouvernement fédéral ne peut quand même pas être d'accueillir dans un centre de retour ouvert les étrangers qui n'ont pas préalablement indiqué expressément leur volonté de retourner volontairement dans leur pays. Pourquoi le projet de loi offre-t-il alors la possibilité d'héberger malgré tout dans un tel centre ouvert les étrangers qui n'ont pas souscrit à un trajet de retour?

— si l'Office des étrangers attribue un centre de retour ouvert à l'étranger, c'est que l'intention est bien que l'étranger "s'éloigne volontairement" du territoire et qu'il y prête sa collaboration. Afin de permettre le déroulement le plus ordonné possible de ce retour volontaire, il est prévu que l'étranger s'inscrive dans le programme de retour volontaire. Toutes les parties concernées en tirent avantage;

— les collaborateurs du centre de retour ouvert peuvent se focaliser sur l'encadrement et l'accompagnement de l'étranger lors de son éloignement. Ce faisant, on donne à l'étranger la possibilité de se préparer mentalement à son retour, de telle sorte que, le jour de son départ, il ne faille pas s'attendre à des problèmes notables et qu'il s'agisse dès lors véritablement d'un "retour volontaire". Cela rejoint l'accord de gouvernement ainsi que la note de politique générale du secrétaire d'État à l'Asile, qui donnent la priorité au retour volontaire. Faute de retour volontaire, il doit y avoir la possibilité d'un retour forcé.

N° 2 DE MM. FRANCKEN ET VAN ESBROECK

Art. 2

Compléter l'article 54, § 1er, proposé par l'alinéa suivant:

"Si le ressortissant étranger ne souscrit pas à un programme de retour volontaire tel que visé à l'alinéa 4, ou si le ministre ou son délégué estime que le res-

Dit ontwerp roept echter verschillende vragen op en dient in elk geval geamendeerd opdat gedwongen verwijdering steeds mogelijk kan blijven. Meer in het bijzonder zijn de volgende punten van belang:

— het wetsontwerp stelt dat de vreemdeling tijdens zijn verblijf in het open terugkeercentrum materiële opvang, medische en psychosociale bijstand en juridische eerste- en tweedelijnsbijstand kan bekomen. Daarnaast kan hij kiezen voor een programma van vrijwillige terugkeer. Dit laatste gaat niet ver genoeg. Het wetsontwerp stelt het effectief intekenen op een vrijwillig terugkeertraject immers niet als uitdrukkelijke voorwaarde voor het verblijf in een terugkeercentrum, noch voor het bekomen van materiële opvang en bijstand in dit centrum;

— het kan toch niet bedoeling zijn van de federale regering om vreemdelingen die niet eerst uitdrukkelijk hebben laten verstaan om vrijwillig te willen terugkeren op te vangen in een open terugkeercentrum. Waarom biedt het wetsontwerp dan de mogelijkheid om vreemdelingen die niet intekenen op een terugkeertraject toch onder te brengen in een dergelijk open centrum?

— als de vreemdeling door de DVZ word toegewezen aan open terugkeercentrum dan is het wel degelijk de bedoeling dat de vreemdeling "vrijwillig wordt verwijderd" van het grondgebied en dat hij of zij hieraan medewerking verleent. Om deze vrijwillige terugkeer zo ordelijk mogelijk te laten verlopen is het de bedoeling dat de vreemdeling zich inschrijft in het programma van vrijwillige terugkeer. Dit levert immers alle betrokken partijen voordeel op;

— de medewerkers van het open terugkeercentrum kunnen focussen op de begeleiding en ondersteuning van de vreemdeling bij zijn verwijdering. Hierdoor biedt men de vreemdeling de mogelijkheid om zich mentaal voor te bereiden op zijn terugkeer zodat op de dag van zijn vertrek geen noemenswaardige problemen hoeven te worden verwacht en er dan ook daadwerkelijk sprake is van een "vrijwillige terugkeer". Dit sluit aan bij het regeerakkoord en de beleidsnota van de staatssecretaris voor Asiel waarin voorrang wordt gegeven aan de vrijwillige terugkeer. Bij gebreke aan vrijwillige terugkeer dient de mogelijkheid te bestaan voor gedwongen terugkeer.

Nr. 2 VAN DE HEREN FRANCKEN EN VAN ESBROECK

Art. 2

Het voorgestelde artikel 54, § 1, aanvullen met het volgende lid:

"Indien de vreemdeling niet intekent op een programma van vrijwillige terugkeer vermeld in het vierde lid of indien de minister of zijn gemachtigde van oor-

sortissant étranger ne coopère pas suffisamment à son retour, le ministre ou son délégué peut toujours procéder à l'exécution forcée de la mesure d'éloignement. À cette fin, l'Office des étrangers peut modifier le lieu obligatoire d'inscription."

JUSTIFICATION

Afin de mieux organiser le retour volontaire des demandeurs d'asile déboutés, l'OE obtient la possibilité de désigner un centre de retour ouvert à cet étranger.

Ce projet soulève toutefois un certain nombre de questions et doit être en tout cas amendé, de manière à ce que l'éloignement forcé puisse toujours rester possible. Les éléments suivants revêtent une importance particulière à cet égard:

L'OE doit être clairement habilité à pouvoir, dans les cas suivants, procéder au transfert du ressortissant étranger concerné dans un centre fermé:

— s'il ne souscrit pas à un programme de retour volontaire qui lui est proposé dans le centre de retour ouvert;

— s'il ne coopère pas ou pas suffisamment au programme de préparation de son retour volontaire ou à son éloignement effectif.

Il faut particulièrement veiller à une meilleure collaboration entre l'OE et Fedasil, de façon à ce que l'un et l'autre se tiennent mutuellement informés de la réglementation de retour applicable. Il est surtout important que, le cas échéant, Fedasil informe rapidement l'OE afin de permettre à ce service de modifier le lieu obligatoire d'inscription en vue du rapatriement forcé du ressortissant étranger récalcitrant.

N° 3 DE M. SOMERS ET CONSORTS

Art. 2/1 (nouveau)

Insérer un article 2/1 rédigé comme suit:

"Art. 2/1. Dans le titre III, au chapitre 5, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, il est inséré un article 70/1 rédigé comme suit:

"Art. 70/1. Le tribunal du travail connaît des litiges relatifs à l'application de l'article 54, § 1er."

deel is dat de vreemdeling onvoldoende meewerkt aan zijn terugkeer, kan de minister of zijn gemachtigde steeds overgaan tot de gedwongen uitvoering van de verwijderingsmaatregel. Te dien einde kan de Dienst vreemdelingenzaken de verplichte plaats van inschrijving wijzigen."

VERANTWOORDING

Om de vrijwillige terugkeer van afgewezen asielzoekers beter te organiseren, krijgt de DVZ de mogelijkheid om deze vreemdeling toe te wijzen aan een open terugkeercentrum.

Dit ontwerp roept echter verschillende vragen op en dient in elk geval geamendeerd opdat gedwongen verwijdering steeds mogelijk kan blijven. Meer in het bijzonder zijn de volgende punten van belang:

De DVZ dient duidelijk te worden gemachtigd om in de volgende gevallen de betrokken vreemdeling te mogen overbrengen naar een gesloten centrum:

— indien de vreemdeling niet intekent op een programma voor vrijwillige terugkeer dat hem wordt aangeboden in het open terugkeercentrum:

— in geval de vreemdeling niet of onvoldoende meewerkt aan het programma ter voorbereiding van zijn of haar vrijwillige terugkeer of aan zijn effectieve verwijdering.

Er is vooral een betere samenwerking nodig tussen de DVZ en Fedasil zodat beide instanties van elkaar weten welke terugkeerregeling van toepassing is. Het is bovenal belangrijk dat Fedasil desgevallend snel rapporteert aan de DVZ zodat deze dienst de verplichte plaats van inschrijving kan wijzigen voor de gedwongen repatriëring van de onwillige vreemdeling.

Theo FRANCKEN (N-VA)
Jan VAN ESBROECK (N-VA)

Nr. 3 VAN DE HEER SOMERS c.s.

Art. 2/1 (nieuw)

Een artikel 2/1 invoegen, luidende:

"Art. 2/1. In titel III, hoofdstuk 5, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van de vreemdelingen wordt een artikel 70/1 ingevoegd, luidend als volgt:

"Art. 70/1. De arbeidsrechtbank is bevoegd voor de geschillen over de toepassing van artikel 54, § 1."

JUSTIFICATION

Dès lors que les centres de retour ouverts seront comparables aux centres ouverts gérés par Fedasil et les partenaires, il se recommande de prévoir que le tribunal du travail sera également compétent pour les litiges relatifs à l'application de l'article 54, § 1er, en ce qui concerne les centres de retour.

N° 4 DE M. SOMERS ET CONSORTS

Art. 4

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 4. Dans le titre III, au chapitre Ier, l'article 6, § 1er, de la loi du 12 janvier 2007 sur l'accueil des demandeurs d'asile et de certaines autres catégories d'étrangers, modifié en dernier lieu par l'article 6 de la loi du 19 janvier 2012 modifiant la législation concernant l'accueil des demandeurs d'asile, est modifié comme suit:

“§ 1er. Dans l'alinéa 1er, les mots “de l'article 4bis” sont insérés entre les mots “Sans préjudice de l'application de l'article 4,” et les mots “et de l'article 35/2”.

JUSTIFICATION

Cette adaptation d'ordre légistique s'impose du fait de la modification apportée dans l'intervalle à la loi du 12 janvier 2007.

N° 5 DE M. SOMERS ET CONSORTS

Art. 6

Remplacer cet article par ce qui suit:

“La présente loi entre en vigueur à la date fixée par le Roi et, au plus tard, le 1er juillet 2012.”

VERANTWOORDING

Daar de open terugkeercentra vergelijkbaar zullen zijn met de open centra beheerd door Fedasil en de partners, strekt het tot aanbeveling ook voor de terugkeercentra de arbeidsrechtbank bevoegd te maken voor de geschillen over de toepassing van artikel 54, § 1.

Nr. 4 VAN DE HEER SOMERS c.s.

Art. 4

Dit artikel vervangen als volgt:

“Art. 4. In titel III, hoofdstuk 1, wordt artikel 6, § 1, van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen, zoals laatst gewijzigd door artikel 6 van de wet van 19 januari 2012 tot wijziging van de wetgeving met betrekking tot de opvang van asielzoekers, als volgt gewijzigd:

“§ 1. In het eerste lid, worden de woorden “, artikel 4bis” ingevoegd tussen de woorden “Onverminderd de toepassing van artikel 4” en de woorden “en artikel 35/2 van de huidige wet”.

VERANTWOORDING

Deze legistieke aanpassing is nodig omwille van de intussen doorgevoerde wijziging van de wet van 12 januari 2007.

Nr. 5 VAN DE HEER SOMERS c.s.

Art. 6

Dit artikel vervangen als volgt:

“Art. 6. Deze wet treedt in werking op een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op 1 juli 2012.”

Bart SOMERS (Open Vld)
Karin TEMMERMAN (sp.a)
Nahima LANJRI (CD&V)
Jacqueline GALANT (MR)
Myriam DELACROIX-ROLIN (cdH)
Rachid MADRANE (PS)